

ยี่ก่อง เทพเจ้าห้วยแห่งสยามประเทศ

หมายเหตุสยาม

✓ a.ac

วันที่ 5 มี.ค. 2561 เป็นวันครบรอบ 168 ปี วันอัฐกรรมของ รองหัวหมื่นพระอนุวัฒน์ราชนิยาม (ฮง เตชะวณิช) ในการนี้ คักดีชัย เตชะวณิช ซึ่งเป็นเหลน และ สน.พลับพลาไชย เขต 1 ได้ประกาศจัดงานบำเพ็ญกุศล และเซ่นไหว้ขึ้นที่ชั้น 4 สน.พลับพลาไชย เขต 1 ซึ่งเป็นที่ตั้งศาลของรองหัวหมื่นท่านนั้น

ยี่ก่อง ได้รับการขนานนามว่าเทพเจ้าห้วยแห่งสยามประเทศ เพราะนอกจากการเป็นเจ้าภาษี โรงต้มกลั่นสุรา โรงบ่อนเบี้ยยังเป็นรายแรกๆ ที่ตั้งโรงห้วย ก.ข. ในเมืองหลวงอีกด้วย

15 มี.ค. 2458 มีพระบรมราชโองการในสมัยรัชกาลที่ 6 ให้มีการเลิกเล่นการพนัน โดยถือว่าการเล่นการพนันเป็นของต้องห้ามและเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย มีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 เม.ย. 2459 โดยก่อนหน้านั้นมีการลดจำนวนโรงห้วยและเบี้ยให้ลดน้อยลง ซึ่งการพนันกลุ่มที่ถูกยกเลิกนี้ รวมถึงอากรห้วยจีน หรือห้วย ก. ข. ด้วย

เมื่อการตั้งโรงห้วยผิดกฎหมาย ยี่ก่องหันไปประกอบอาชีพการค้าอย่างอื่น แต่ไม่ประสบความสำเร็จ แกรมเป็นหนี้สินจนถึงถูกฟ้องล้มละลาย บ้านถูกยึดเป็นของหลวง แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 โปรดเกล้าฯ ให้อยู่จนถึงอัฐกรรม (นี่คือคำตอบว่าทำไมบ้านของยี่ก่อง จึงเป็นที่ตั้งโรงพักกลาง)

ชื่อตามบรรดาศักดิ์ ที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 คือ รองหัวหมื่นพระอนุวัฒน์ราชนิยาม (ฮง เตชะวณิช) มีชื่อจีนว่า “ยี่ก่อง” หรือ “ตั๊ยยัง แซ่แต้” เกิดเมื่อวันอังคาร ขึ้น 10 ค่ำ เดือน 3 ปีจอ พ.ศ. 2392 แต่ไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่าเกิดในประเทศไทย หรือเดินทางมาจากประเทศจีน นอกจากเป็นพ่อค้ายังมีตำแหน่งเป็นนายอากรที่มีชื่อเสียงในยุคนั้น และถึงอัฐกรรมเมื่อวันที่ 5 มี.ค. 2479 รวมอายุได้ 87 ปี

วิกิพีเดีย อ้างเรื่องสถานที่เกิดว่ามี 2 กระแส คือ 1.เกิดที่เมืองไทย โดยพ่อเป็นชาว

จีน แม่เป็นชาวไทย เมื่ออายุ 7 ขวบ พ่อและแม่ถึงแก่กรรมทั้งคู่ ญาติฝ่ายพ่อจึงพากลับเมืองจีน จนกระทั่งอายุ 16 ปี จึงเดินทางมาประเทศไทย และไม่ได้กลับไปอีก

ส่วนกระแสที่ 2.เชื่อว่าเกิดในประเทศจีน โดยอ้างว่ายี่ก่องเป็นชาวจีนแต่จิว ถือกำเนิดในมณฑลทงกวางตุ้ง ใน พ.ศ. 2394 เมื่ออายุ 16 ปี ได้เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โดยตั้งปณิธานว่าจะประกอบอาชีพค้าขายในสยามตลอดชีวิต

สรุปว่าจะเกิดที่ไหนก็ตาม ที่พำนักและประกอบอาชีพค้าขายในสยามของยี่ก่อง คือ จ.เชียงใหม่ และได้เป็นลูกเขยของคหบดีย่านตลาดสันป่าข่อย

เมื่ออายุได้ประมาณ 30 ปี ยี่ก่องได้ล่องแพนำสินค้ายมาค้าขายอยู่แถวบริเวณหน้าจวนของท่านเจ้าคุณโชฎีกราชเศรษฐี ที่อยู่บริเวณวัดอรุณราชวราราม ราชวรมหาวิหาร เมื่อค้าขายได้ในระดับหนึ่ง ยี่ก่องจึงตัดสินใจมาตั้งรกรากทำการค้าอยู่ที่พระนครโดยถาวร โดยเลือกทำเลปลูกตึกอยู่ตรงสถานีตำรวจพลับพลาไชยในปัจจุบัน และมีชอยอนุวัตติดกับ สน.พลับพลาไชย เป็นที่ระลึกด้วย

ในสมัยนั้นยังไม่รู้จักคำว่า csr แต่ยี่ก่อง

มีฐานะร่ำรวย เป็นเจ้าสัวได้บำเพ็ญ csr ครบถ้วน เช่น บริจาคทรัพย์สินและสร้างสาธารณประโยชน์ไว้อย่างมากมาย จึงเห็นชื่อถนนและสะพานมีชื่อเพื่อรำลึกถึง เช่น สะพานงออุทิศ สะพานนิยมนฤนาถ สะพานอนุวัฒน์โรตม โรงเรียนวัดสะพานสูง (โรงเรียนโยธินบูรณะ) โรงเรียนป้วยเองหรือโรงเรียนเพยอิง (สร้าง) เมื่อ พ.ศ. 2463 ศาลเจ้าเก่าถนนทรงวาด ศาลเจ้าไต้ฮงกง ก่อสร้างทำน้ำข้าวเชิ้ม และได้รับก่อตั้งโรงพยาบาลเทียนฟ้า เป็นต้น

นอกจากนั้น ท่านเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งมูลนิธิป่อเต็กตึ๊งขึ้น โดยชักชวนพรรคพวกเพื่อนฝูงในสมัยนั้น มาร่วมกันสร้างมูลนิธิช่วยเหลือผู้ยากไร้ตกทุกข์ได้ยากและสนับสนุนทุนการศึกษาให้แก่เด็กที่เรียนดีแต่ยากไร้ อีกทั้งยังเป็นผู้มีส่วนในการรณรงค์หาเงินเข้าสภาภาษีไทยอย่างมากมาย รวมถึงได้บริจาคเงิน 1 หมื่นบาท ในการก่อสร้างโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โดยได้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์หมายเลข 9 เจ้าสัวปัจจุบัน ทราบแล้วเปลี่ยน

เมื่อวันที่ 5 มี.ค. 2479 รองหัวหมื่นพระอนุวัฒน์ราชนิยาม ได้เสียชีวิตลงอย่างสงบในบ้านของท่าน ลิริอายุรวม 87 ปี ศพของท่านได้นำกลับไปฝังที่สุสานในเมืองปั้งไคย ประเทศจีน ■